

Handledning – återkommande könsseparata träffar

Vänsterpartiet Göteborg, september 2015, reviderad 2016

Könsseparata träffar är ett av våra verktyg i det internfeministiska arbetet. Träffarna för dem som identifierar sig som kvinnor blir ett forum för att lyfta internfeministiska problem i Vänsterpartiet, hitta stöd i andra och forma gemensamma strategier för förändring. Träffarna för dem som identifierar sig som män är ett viktigt forum för att analysera sin egen roll i hur mötena och det övriga partiarbetet fungerar, och tillsammans med andra kunna bolla tankar om vilken roll och ansvar män som grupp har i ett feministiskt parti.

I vissa perioder kan förträffarna kännas överflödiga. Ni kanske upplever att stämningen i partiföreningen eller styrelsen är god, och det kan vara svårt att hitta bra teman till alla träffar. Trots det är det viktigt att hålla i och fortsätta ha könsseparata träffar, för när behovet av att diskutera något specifikt uppstår igen finns strukturen för det redan på plats. Att lyfta frågan om att införa könsseparata träffar när problem redan finns kan kännas jobbig och vara en hög tröskel för många.

I det här dokumentet finns tips på hur ni kan få träffarna att bli värdefulla under en längre tid. Det lämpar sig för sammanhang där ungefär samma grupp träffas många gånger, t ex en partiförening, distriktsstyrelsen eller kommunfullmäktigegruppen. De specifika diskussionsfrågorna osv är exempel och förslag, ta gärna fram egna frågeställningar som känns relevanta för er. Flera av tipsen går att dra ut på under flera träffar, såsom studiecirkel eller att ta upp enskilda härskartekniker.

Ha alltid i åtanke:

- När någon vill lyfta ett internfeministiskt problem som finns i partiföreningen går det före eventuella andra planer för träffen.
- När det kommer nya medlemmar kan det vara bra att ta de första minuterna till att förklara varför vi har könsseparata träffar.
- Det är lätt hänt att förträffarna rinner ut i att bli en allmän fikastund eller till att handla om saker som egentligen borde diskuteras på det vanliga mötet. Då är det dags att styra upp med planerade teman!

Att vara feminist utanför Vänsterpartiet

Huvudsyftet med vårt internfeministiska arbete är ju just att öka kvinnors makt och inflytande i vår egen organisation, men det är väldigt positivt om våra medlemmar kan ta med sig strategierna till andra sammanhang, t ex sitt jobb, andra föreningen eller familjen. Använd därför gärna förträffarna till att lyfta problem eller svåra situationer som ni upplever på andra håll, och hjälps åt med att hitta strategier och stötta medlemmen i att förändra sin vardag. Det gäller både för kvinno- och mansträffar.

Könsseparat kvinnoträff

Om ingen har något speciellt att lyfta är det bra att ha en back-up. Här kommer några förslag:

Använd boken "Bit inte ihop - sätt gränser på jobbet"

Där finns massa exempel på allt från osynliggörande till våldtäktsförsök på jobbet. Läs upp ett scenario utan att avslöja hur det slutar, diskutera hur situationen skulle kunna hanteras, och avsluta med att läsa upp slutet som föreslås i boken.

Feministiskt självförsvar

Är någon i partiföreningen instruktör i feministiskt självförsvar? Instruktörerna är vana vid att hålla i övningar och diskussioner som kan handla om kroppsspråk, gränssättning, statistik kring sexualiserat våld och annat. Be instruktören välja ut övningar som ni kan göra på förträffarna.

Härskartekniker

Många Vänsterpartister har bra koll på härskarteknikerna och hur de används av män i vårt parti. Det kan ändå vara bra att ägna en förträff till varje härskarteknik och grotta ner sig lite extra i hur den förekommer och vilka motstrategier ni kan ha i grundorganisationen.

Övning: att svara på en fråga

Många tycker att det känns lite läskigt att vara med på utåtriktade aktiviteter eftersom man känner sig osäker på att svara på frågor som har med Vänsterpartiet att göra. Dela upp er två och två. Ställ sedan frågor till varandra eller kom med påståenden som ni kanske fått höra om vänsterpartiet eller om vår politik till varandra. Den som blir utfrågad har en minut på sig att svara och får sen respons av den som frågade. Detta ger övning och trygghet i att svara på frågor som kan göra att det känns lättare att delta på nästa flygbladsutdelning. Om ni vill kan ni också filma varandra.

4-hörn - vardagsrädsla

En person ställer frågan, och de andra ställer sig i det hörn av rummet som motsvarar svaret de väljer. Var noga med att det går bra att ändra sitt svar när som helst under övningen.

Fråga: Om jag tycker det känns obehagligt att gå hem på kvällen så...

1. Ringer jag en vän som jag kan prata med samtidigt
2. Går jag inte ut för jag tycker det är för läskigt att gå hem själv
3. Springer jag hela vägen hem
4. Eget alternativ

Många kvinnor har strategier för att hantera vardagsrädsla, trots att sannolikheten att faktiskt bli utsatt för övergrepp utomhus är liten. Diskutera hur det kan komma sig och hur kvinnors plats i det offentliga rummet kan öka. *Vardagsrädsla är ett begrepp som absolut kan lämpa sig att förklara och prata om på en egen förträff.*

Systemskap

På kvinnoträffarna är det viktigt att återkomma till vikten av systemskap och hur vi bygger det i gruppen. Det är stödet i det kollektiva som gör att vi som individer kan våga ta plats och säga ifrån.

4-hörn - 1 maj fest

En person ställer frågan, och de andra ställer sig i det hörn av rummet som motsvarar svaret de väljer. Var noga med att det går bra att ändra sitt svar när som helst under övningen.

Fråga: Det har varit årlig 1 maj-fest med Vänsterpartiet. När du kommer till nästa möte med din partiförening får du höra att en kvinnlig medlem har anmält till distriktets ledning att en manlig medlem tafsade på henne/utsatte henne för sexuella trakasserier. Mannen är väldigt charmig och omtyckt i partiet, och de flesta verkar tro på honom när han säger att kvinnan ljugar. Vad gör du?

1. Pratar med kvinnan
2. Pratar med mannen
3. Ingenting, det rör inte mig
4. Eget alternativ

Följdfråga: om det inte gällde sexuella trakasserier, utan istället våldtäkt, hade du gjort annorlunda?

Studiecirkel

Ha studiecirkel i serieboken "Einsteins fru" av Liv Strömqvist. Här kommer förslag på diskussionsfrågor som ni kan använda:

S 7-13: Vilka egenskaper hos män tenderar vi att uppfatta som positiva medan vi ser det annorlunda när vi analyserar utifrån ett genusperspektiv?

S 15-19: Uppmuntrar vi det som Strömqvist definierar som kärleksmyten när vi pratar om trygghet för att kunna etablera sig och bilda familj?

Finns det exempel på när vi själva moraliserar över kvinnor som lever enligt kärleksmyten?

S 20-31: Vilken ingång brukar vi ha när vi presenterar vår sexualpolitik, är den tolerant (framhäver att avvikelser från normen är acceptabelt och enligt naturen) eller normkritisk?

S 44-47: Omfattar kritiken även vårt parti? Vad kan vi göra för att inte bidra till att dessa föreställningar blir befästa?

S 57-61: Hur tolkar vi Instagram-upploppen i Göteborg december 2012? Var "Vägra kallas hora"-kampanjen kontraproduktiv?

S 67-71: Förändras institutionerna om de topposterna innehas av kvinnor? Är kvinnorna på topposterna fångar i ett system? Strömqvist nämner exempelvis amerikanska torterande kvinnliga soldater och Thatcher som exempel.

S 75-83: Vad vet vi om de religioner som vi i olika sammanhang nyanserar, kritiserar eller tar i försvar?

S 87-90: Vad är din egen uppfattning? Är familjen viktig? Motivera

S 92-96: Får man smutskasta Sovjetunionens ledare på detta sätt? Motivera *S 101-104:*

Vilka fler exempel inom populärkulturen på hur sociala problem exotiseras uppifrån kan vi hitta?

S 104-110: Strömqvist drar paralleller mellan Voltairine de Cleyres kritik av konsumtionsideologin och kritiken av tvåsamhets- och äktenskapsidealet. Är parallellerna relevanta fortfarande?

Diskussionstema

"Då kände jag systerskap" Ta en runda och berätta om något tillfälle i eller utanför Vänsterpartiet då ni kände att ni fick uppbackning i en svår situation. Reflektera över vad ni kan ta med er från berättelserna som gör att systerskapet kan öka i gruppen. Ni kan också vända på det och ta exempel på när ni hade behövt känna systerskap men inte fick det stöd ni hade behövt.

Könsseparat mansträff

Det kan vara bra att börja alla träffar med att konstatera läget på mötet. Hur många kvinnor/män är på plats? Är det fler eller färre än vanligt? Är det något speciellt som männen behöver tänka på i diskussionerna? Här kommer fler tips på teman för era träffar.

Härskartekniker

Många Vänsterpartister har bra koll på härskarteknikerna och hur de används av män i vårt parti. Det kan ändå vara bra att ägna en förträff till varje härskarteknik och grotta ner sig lite extra i hur den förekommer och vilka motstrategier ni kan ha i partiföreningen.

Tips till män

Skriv ner i punktform det du vill säga i en diskussion. Stryk sedan punkterna allteftersom någon annan säger det så riskerar du inte att upprepa det som redan sagts.

Se till att alla bjuds in till eventuella politiska diskussioner som förs utanför mötesrummet.

Tänk på att inte avbryta när andra pratar.

Vänta några sekunder med att sätta upp dig på talarlistan om den är tom, då är det större chans att de som inte brukar sätta upp sig gör det.

Sånt som "alla borde veta"

Om många har varit med i partiet länge är det lätt att glömma att nyare medlemmar inte har samma kunskap kring vårt internfeministiska och feministiska arbete, det gäller framför allt män. Ta regelbundet (t ex en gång per år) upp sånt som "alla borde veta". Det kan t ex vara att läsa handlingsplanen för sexuella trakasserier, läsa den internfeministiska lathunden eller bjuda in en instruktör i feministiskt självförsvar för att kort förklara vad det är för något.

Hur funkar könsmaktsordningen?

Det är inte lika vanligt att män har intresserat sig för feminism tidigare när de går med i Vänsterpartiet som att kvinnor gjort det. Använd förträffarna till att förklara olika begrepp inom feministisk teori. Särskilt relevant är att prata om homosocialitet.

Machofabriken

Machofabriken är ett metodmaterial om normer som egentligen riktar sig till ungdomar, men kan vara väl så intressant att använda sig av även i vår organisation. Flera korta filmer finns på Youtube. Titta på ett klipp och prata om hur situationen kan relatera till vuxna relationer.

Studiecirkel

Ha studiecirkel i serieboken "Einsteins fru" av Liv Strömqvist. Här kommer förslag på diskussionsfrågor som ni kan använda:

S 7-13: Vilka egenskaper hos män tenderar vi att uppfatta som positiva medan vi ser det annorlunda när vi analyserar utifrån ett genusperspektiv?

S 15-19: Uppmuntrar vi det som Strömqvist definierar som kärleksmyten när vi pratar om trygghet för att kunna etablera sig och bilda familj?

Finns det exempel på när vi själva moraliserar över kvinnor som lever enligt kärleksmyten?

S 20-31: Vilken ingång brukar vi ha när vi presenterar vår sexualpolitik, är den tolerant (framhäver att avvikelser från normen är acceptabelt och enligt naturen) eller normkritisk?

S 44-47: Omfattar kritiken även vårt parti? Vad kan vi göra för att inte bidra till att dessa föreställningar blir befästa?

S 57-61: Hur tolkar vi Instagram-upploppen i Göteborg december 2012? Var "Vägra kallas hora"-kampanjen kontraproduktiv?

S 67-71: Förändras institutionerna om de topposterna innehas av kvinnor? Är kvinnorna på topposterna fångar i ett system? Strömqvist nämner exempelvis amerikanska torturerande kvinnliga soldater och Thatcher som exempel.

S 75-83: Vad vet vi om de religioner som vi i olika sammanhang nyanserar, kritiserar eller tar i för-svar?

S 87-90: Vad är din egen uppfattning? Är familjen viktig? Motivera

S 92-96: Får man smutskasta Sovjetunionens ledare på detta sätt? Motivera *S 101-104:*

Vilka fler exempel inom populärkulturen på hur sociala problem exotiseras uppifrån kan vi hitta?

S 104-110: Strömqvist drar paralleller mellan Voltairine de Cleyres kritik av konsumtionsideologin och kritiken av tvåsamhets- och äktenskapsidealet. Är parallellerna relevanta fortfarande?

Diskussionstema

"Berätta om senaste gången du bad någon om hjälp". Diskutera utifrån deltagarnas erfarenheter. Gå en runda och låt alla berätta om en erfarenhet utifrån frågan. Reflektera över erfarenheterna ur ett könsmaktsperspektiv.

Diskussionstema

"Berätta om senaste gången du backade upp någon". Diskutera utifrån deltagarnas erfarenheter. Gå en runda och låt alla berätta om en erfarenhet utifrån frågan. Reflektera över erfarenheterna ur ett könsmaktsperspektiv.

Diskussionstema

"Har du varit med om sexism på sin arbetsplats/skola och hur agerade du i så fall?" Diskutera utifrån deltagarnas erfarenheter. Gå en runda och låt alla berätta om en erfarenhet utifrån frågan. Reflektera över erfarenheterna ur ett könsmaktsperspektiv.

Initiativ från styrelsen

Partiföreningens styrelse kan initiera diskussioner på de könsseparata träffarna. En del saker kan kännas bekvämare att diskutera i det forumet, trots att det behöver få spridning till hela föreningen. Kanske har ni svårt att ha en jämn könsfördelning när partiföreningen ska nominera in kamrater till uppdrag på distriktsnivå? Det skulle ni kunna prata om på träffarna, och skicka med tankarna till styrelsen.

Vid de här tillfällena är det viktigt att tydliggöra att diskussionerna förs vidare från träffen.

Vem ska ansvara?

Det kan vara svårt att hålla de könsseparata träffarna relevanta när det är mer eller mindre samma grupp människor som är med på dem under en längre tid. Som i en partiförening, distriktsstyrelsen eller kommunfullmäktigegruppen. Ofta faller det på att ingenting är förberett till träffen. Testa er fram i gruppen. Här är några varianter:

- **Samma personer är ansvariga hela tiden.** *Fördel:* Om personen har mycket idéer kan det bli väldigt bra. Risken för upprepningar är inte så stor och framför allt kan de ansvariga för de två träffarna kanske få till ett bra samarbete där kvinnoträffarna kan göra medskick till mansträffarna när det finns behov av det. *Nackdel:* Det är ofta någon som redan har rätt mycket på sitt bord som tar på sig detta, och hinner inte med det till slut. Det är svårt att få till en känsla av kollektivt ansvar för träffarna som är önskvärt.
- **Bestäm på varje träff vem som är ansvarig för nästa.** *Fördel:* Det är lätt att få till en jämn ansvarsfördelning och det kan vara ett bra ansvar att testa på även för nya medlemmar. *Nackdel:* Den som blir ansvarig måste komma ihåg att den är det och dessutom inte få förhinder när det är dags. Det kan också kännas tråkigt för den som förberett något när träffen sen behöver handla om något mer akut internfeministiskt problem.
- **Bestäm tema för nästa träff tillsammans varje gång.** *Fördel:* Stor sannolikhet att det blir som gruppen har tänkt sig, bara någon av de närvarande kommer på nästa möte. *Nackdel:* Risk för att stor del av träffarna går åt till vad ni skulle kunna prata om nästa gång istället för att ägna er åt de faktiska diskussionerna.
- **Styrelsen (eller någon annan) förbereder beredskap för många träffar på en gång.** Ta fram texter, övningar eller teman som är enkla att använda eller skippa utifrån behov. *Fördel:* Det står och faller inte med någon enskild och det blir väldigt flexibelt. *Nackdel:* Materialet/planen måste vara tillgänglig för så många som möjligt, annars glöms det lätt bort vad som var sagt.

Distriktet kan stötta

Om ni har frågor eller vill bolla fler idéer kring de könsseparata träffarna går det alltid bra att vända sig till distriktets internfeministiskt ansvariga eller partiföreningens kontaktperson i distriktsstyrelsen.

Lycka till!